

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoPom/1/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2218200185
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2218200185.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudcov: JUDr. Martina Valentová a Mgr. Lucia Mizerová, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: G. V., nar. XX.X.XXXX, adresa ako matka, zastúpené procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dieťa rodičov - matky: V. V., nar. XX.X.XXXX, bytom P., L. XX, otca: Z. V., nar. X.X.XXXX, bytom Y., Z. X, zastúpeného advokátkou: JUDr. Ildikó Uleklová, so sídlom Dunajská Streda, Jesenského 5026/13A, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 10PPOm/1/2018-22 zo dňa 15.1.2018, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Rozhodnutie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 2 ods. 1 CMP, § 324 ods. 1, § 326 ods. 1, § 329 ods. 1, § 360 ods. 1, § 365 ods. 1 a 2 CMP.

2. Vychádzal pritom z návrhu otca, ktorý podal na okresný súd dňa 15.1.2018, ktorým sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia výslovne v zmysle § 365 CMP, v ktorom uviedol, že na Okresnom súde Nové Zámky prebieha konanie na základe návrhu matky o úpravu práv a povinností k maloletým deťom, ktoré bolo zároveň spojené s návrhom otca na zmenu umiestnenia maloletého G. a úpravu styku s maloletým H., pričom v rámci tohto konania súd vydal ex offo neodkladné opatrenie dňom 21.9.2017, ktorým maloletého G. zveril do osobnej starostlivosti otca a matku zaviazal výživným. Toto neodkladné opatrenie bolo na základe odvolania zrušené odvolacím súdom a vrátené prvoinštančnému súdu. Maloletý sa pritom od tohto obdobia u otca fakticky zdržiaval, jeho reakcia na rozhodnutie odvolacieho súdu bola odmietavá, vyhrážal sa otcovi ublížením sebe, alebo útekou od matky. Otec v návrhu poukázal na to, že maloletý neraz od matky utiekol, prípadne ňou pohádal, ignoroval ju, alebo sa voči nej neslušne správal, aby ju vyprovokoval. Je názoru, že u neho sú lepšie podmienky na osobnú starostlivosť o dieťa, súčasná situácia je pre dieťa lepšia, pričom poukázal na jeho správanie či už v novej škole, alebo na tréningoch futbalu a na jeho školské výsledky. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil tým, že matka, ignorujúc vôľu maloletého, po neho príde 13.1.2018 a pokiaľ to bude nutné v sprievode policajtov. Z uvedeného dôvodu má za to, že sú splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 365 CMP. K návrhu ako listinné dôkazy pripojil uznesenie KS v Nitre č.k. 5CoP/45/2017-335 zo dňa 28.11.2017, úradný záznam napísaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky z 12.12.2016, správu základnej školy o maloletom a charakteristiku maloletého od trénera.

3. Po posúdení návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia prvoinštančný súd dospel k záveru, že návrh nie je dôvodný, pretože neboli splnené zákonné požiadavky na nariadenie neodkladného

opatrenia podľa § 365 CMP. Z návrhu totiž nevyplýva skutočnosť, že by sa dieťa ocitlo bez akejkoľvek starostlivosti alebo že by jeho život, zdravie a priaznivý vývoj boli vážne ohrozené alebo narušené. Z uvedeného dôvodu súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia ako nedôvodný zamietol.

4. Proti tomuto uzneseniu podal prostredníctvom svojej advokátky odvolanie otec maloletého, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovie. Poukázal na to, že návrhom zo dňa 12.1.2018 sa domáhal vydania neodkladného opatrenia vo veci maloletého G., ktorý bol na základe neodkladného opatrenia Okresného súdu Nové Zámky č.k. 12P/77/2015-311 z 21.9.2017 zverený do jeho osobnej starostlivosti, pričom toto rozhodnutie napadla matka odvolaním a po vyše troch mesiacoch bolo zrušené zo strany Krajského súdu v Nitre, teda dieťa by mal v čo najkratšom možnom čase vrátiť do osobnej starostlivosti matky. Bydlisko dieťaťa, teda miesto, kde sa zdržiava je v súčasnosti u neho, nakoľko G. matku odmieta, ako aj možnosť vrátiť sa do jej domácnosti. Pre prípad, že by sa k nej musel vrátiť sa vyhrážal, že so sebou niečo urobí. Aby predišiel zbytočným problémom a ochránil dieťa, podal na Okresný súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 365 CMP. Súd sa pritom nezaoberal otázkou, či sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia podľa iných ustanovení CMP, napríklad § 367 a teda ak situácia nie je natoľko vážna, aby sa o nej rozhodlo do 24 hodín, či nie sú dané dôvody na vydanie neodkladného opatrenia v dlhšom časovom horizonte a teda či nie je zmena súčasnej právnej situácie namieste. Mohlo by byť namieste, aby súd preskúmal predovšetkým na základe otcom predložených dôkazov, či by nebolo v záujme maloletého, aby zostal do skončenia konania vedeného na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 12P/77/2015 v otcovej starostlivosti, aby ďalej navštevoval školu, ktorú má rád a kde hrá futbal, ktorý dobre vplyva na jeho psychiku. Je totiž vážne ohrozený a bol vážne narušený priaznivý vývoj G. zo strany matky, kým bol v jej opatere, o čom svedčia mnohé dokumenty ÚPSVaR. V závere odvolateľ poukázal na ustanovenia čl. 3, čl. 12 zák. č. 104/1991 Zb. Dohovoru o právach dieťaťa, ako aj na ust. § 62 ods. 1 CMP a § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Uzavrel, že pokiaľ súd prvej inštancie nepovažoval situáciu za tak vážnu, aby rozhodol v 24-hodinovej lehote, je toho názoru, že mal túto otázku riešiť z úradnej moci, pričom sa v odôvodnení mohol vysporiadať aj s tým, či považuje samotný stav za taký, ktorý je potrebné riešiť neodkladne, prípadne v inej lehote.

5. Po vydaní preskúmaného uznesenia súd prvej inštancie vydal uznesenie č.k. 10PPOm/1/2018-31 zo dňa 23.1.2018, ktorým výrokom I. začal konanie o nariadenie neodkladného opatrenia o zverenie maloletého s odôvodnením, že dospel k záveru, že v záujme maloletého je potrebné dočasne upraviť pomery maloletého a preto v zmysle § 23 ods. 2 CMP začal z úradnej povinnosti konanie o nariadenie neodkladného opatrenia. Výrokom II. tohto rozhodnutia súd návrh otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému vylúčil na samostatné konanie. Následne predmetnú vylúčenú vec pod sp. zn. 7P/5/2018 postúpil Okresnému súde Nové Zámky, kde bola zaevidovaná pod sp. zn. 11P/21/2018 a uznesením č.k. 12P/77/2015-379 zo dňa 12.2.2018 spojená na spoločné konanie s vecou pod sp. zn. 12P/77/2015 o návrhu matky na úpravu práv a povinností.

6. Na výzvu odvolacieho súdu po doručení návrhu a podaného odvolania matka maloletého predložila elektronické písomné vyjadrenie, v ktorom uviedla, že dňa 1.2.2018 jej otec dieťaťa poslal SMS správu, aby dňa 2.2.2018 prišla pre syna do Y., ona prišla, bol jej odovzdaný a dieťa odvtedy býva s matkou. Asistovala pri tom aj polícia. Jej názor je, že G. sa stal pre otca prebytočným, je rada, že sa syn vrátil a bude ho vychovávať ako najlepšie vie. Dňa 5.2.2018 už začal s tréningami vo svojom družstve v P., dňa 7.2.2018 nastúpi do ZŠ v P.. Žiada súd, aby otcovi nevyhovel, nakoľko maloletý G. sa ho bojí a k celej veci sa vyjadril tak, že sa nechce vrátiť k otcovi, že na čo, aby ho znova vyhodil.

7. Vzhľadom na zmenu situácie odvolací súd výzvou zo dňa 7.2.2018 adresovanou advokátke otca požiadal o oznámenie, či otec trvá na svojom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a na svojom odvolaní, alebo svoj návrh a odvolanie berie späť.

8. Advokátka otca na výzvu zareagovala podaním zo dňa 9.2.2018, ktorým oznámila, že otec naďalej trvá na podanom návrhu a svoje odvolanie neberie späť. Súčasná situácia je taká, že napriek tomu, že G. sa od 2.2.2018 nachádza u matky, nie je to spôsobené tým, že by otec s tým súhlasil, ale práve existujúcim právnym stavom, kedy otec nemá rozhodnutie o tom, že by mal mať syna u seba a v dôsledku toho, že matka v strede mesiaca január tak, ako hrozila, prišla po dieťa v sprievode polície, dieťa však neodviedli, keďže nikoho nenašli doma. Otec sa chcel obdobnej situácii vyvarovať a preto po niekoľkých vyhrážkach zo strany matky sa nebránil 2.2.2018, aby maloletého od neho odniesla. To však nič nemení

na skutočnosti, že sa dôvodne obáva o život a zdravie syna, ktorého berie v súčasnosti za nevybuchnutú bombu.

9. Vzhľadom na podstatnú zmenu v skutkových okolnostiach prípadu, ako na rozdielne vyjadrenia rodičov, odvolací súd požiadal procesného opatrovníka maloletého o podanie aktuálnej správy. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky elektronicky predložil odvolaciemu súdu dňa 12.3.2018 písomnú správu, v ktorej uviedol, že maloletý G. od 2.2.2018 býva u svojej matky v P., v spoločnej domácnosti s nimi býva i jeho brat maloletý H. a stará matka pani H. I., dôchodkyňa. Rodina obýva starší rodinný dom v osobnom vlastníctve starej matky detí, matka je zamestnaná. Bytové a sociálne pomery na strane matky sú vyhovujúce na výchovu maloletých detí, pričom stará matka je nápomocná pri starostlivosti o deti. Pri návšteve maloletý G. mal záujem komunikovať so sociálnymi pracovníkmi, preto bol s ním vykonaný pohovor. Dieťa bez známok tenzie a úzkosti pokojne rozprávalo o daniach v jeho živote od septembra 2017, kedy sa presťahovalo v zmysle neodkladného opatrenia k otcovi do Y.. Obdobie od septembra 2017 do decembra 2017 hodnotilo celkom pozitívne. Uviedlo, že otec zo začiatku chodieval pre neho do základnej školy a pri týchto príležitostiach sa rozprával aj s triednou učiteľkou. V septembri 2017 však dieťa malo úraz kolena, bolo tri týždne doma s otcom. Asi ku koncu októbra 2017 začalo mať problémy jednak z dôvodu, že sa doma nevenovalo príprave na vyučovacie hodiny, dostávalo zlé známky aj zápisy kvôli nim a ďalšie zápisy kvôli neprimeranému (arogantnému a drzému) správaniu sa voči vyučujúcim aj spolužiakom. Svoje neprimerané správanie vysvetľovalo tým, že chcelo na seba upútať pozornosť a veľmi chcelo zapadnúť do kolektívu, stať sa „kráľom triedy“. O všetkých známkach aj zápisoch mal otec vedomosť, keďže ich podpisoval. Po veľmi krátkej dobe sa už dieťa chcelo vyhýbať povinnej školskej dochádzke, keďže sa v škole cítilo nepríjemne. Otec sa mu snažil dohovárať, riešiť jeho prospech a jeho správanie v škole. Dieťa ho niekedy poslúchalo, niekedy nie, vtedy oplzlo a vulgárne sa s ním rozprávalo, následne otec na neho kričal a potom už po sebe len kričali. Od septembra do decembra 2017 maloletý nebol v kontakte s matkou, pretože otec mu akýkoľvek kontakt s ňou zakázal. S bratom H. si spolu písali a spolu sa hrali cez počítač. V jednom prípade sa pokúsil otcovi naznačiť, že by sa chcel stretnúť s matkou a bratom, čo otec hneď zavrhol. V januári 2018 bol na návšteve u matky a napriek hádkam s otcom sa chcel k nemu vrátiť. Po tom, ako dostal polročné vysvedčenie na konci januára 2018 otec mu robil výčitky kvôli zlým známkam, veľmi škaredo mu vynadal, kričal na neho, ponižoval ho, zdôrazňoval, že na neho kašle, že sa má vrátiť k matke. Následne odcestoval za prácou do zahraničia a nechal ho doma na dva dni samého, jedlo mu chodila pripravovať otcova priateľka. Otec sa s matkou dohodol, že si ho matka vyzdvihne v Y., pričom okolnosti ohľadom jeho odchodu z otcovej domácnosti dňa 2.2.2018 opisuje obdobne ako matka vo vyjadrení zo dňa 6.2.2018. Dieťa si počas pohovoru so sociálnou pracovníčkou spontánne začalo prezeráť mobil, z ktorého čítalo SMS, ktoré malo obdržať od otca po odchode. Otec ho vyzýval, aby sa mu prestalo ozývať, aby sa neozývalo ani jeho priateľke, že sa mu nemá ozývať ani brat H., pretože už nemá ani jedného syna. Ďalšími SMS správami sa mu mal otec opakovane vyhrážať, vulgárne oplzlo nadávať. Dieťa uviedlo, že nechce, aby sa mu otec vyhrážal, nebojí sa ho, avšak čaká na to, kedy ho zatvorí do väzenia. Veľmi emotívne opisovalo ako ho otec oklamal, celý čas vodil za nos, aby nemusel matke platiť výživné, cíti sa otcom zneužitý. Kvôli nemu v minulosti klamal na oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kuratele, opakovane sa sťažoval na matku, pričom podnety na podanie týchto sťažností vždy dostával od otca. Nie je na otca zvedavý, nechce ho ani vidieť.

10. Zo správy Občianskeho združenia K. L. vyplýva, že z pohľadu matky bolo odlučovanie G. veľmi emočne náročné pre celú rodinu, vrátane brata H. ako aj G. samotného. Obaja rodičia boli poradensky motivovaní k vzájomnému kontaktovaniu s deťmi. S matkou boli prebraté reálne postupy. Sociálni pracovníci počas pohovoru nazreli aj do žiackej knižky a zistili, že výchovnovyučovacie výsledky maloletého G. na ZŠ v J. U. boli nedostatočné a dostatočné a jeho správanie bolo problémové. Okrem zápisov do žiackej knižky v novembri 2017 dostal aj riaditeľské pokarhanie. Odchod dieťaťa od otca dňa 2.2.2018 prebiehal za veľmi neprimeraných a nedôstojných okolností a v myšlienkach dieťaťa aj teraz silne rezonujú nadávky v sprievode ktorých ho otec k matke sám posielal.

11. Procesný opatrovník dieťaťa vykonal aj pohovor s matkou maloletého dňa 9.3.2017, v ktorom uviedla, že trvá na svojom vyjadrení, ktoré odoslala krajskému súdu. Maloletý G. je u nej už aktuálne ukludnený, nežiada správanie máva, ona ho neposilňuje neadekvátnym prístupom, snaží sa ho viesť k plneniu dohodnutých pravidiel správania, máva konflikty aj s bratom H., ktorý je výbušný a provokuje G.. Na základnej škole P. dosahuje dobré vyučovacie výsledky, horšie známky si postupne dokáže opraviť, je snaživý, príprave na vyučovanie sa venuje, je matkou kontrolovaný. Kvôli konfliktu so spolužiakom dostal

priebehu februára 2018 zápis do žiackej knižky, upozornenia pedagógov po čase rešpektuje. Uvedené skutočnosti potvrdila aj riaditeľka Základnej školy P.

12. Opatrovník v správe tiež podotkol, že dieťa z dôvodu problémov v správaní, depresívnych reakcií na krízovú situáciu v rodine a v stredne ťažkej depresie bolo v minulosti sledované klinickým psychológom a taktiež bolo v odbornej starostlivosti pedopsychiatra. Výchova dieťaťa s problémových správaním nie je jednoduchá a vyžaduje od rodičov nielen informovanosť, ale tiež schopnosť používať správnu taktiku a umenie vcítiť sa do psychiky dieťaťa a predvídať jeho reakcie. Neprimeraným prístupom rodiča sa posilňuje nežiadúce správanie dieťaťa. Výrazným problémom v živote maloletého G. je, že jeho rodičia už dlhodobo navzájom bojujú, majú vzájomne vybudovanú nedôveru v rodičovské pôsobenie druhého rodiča, maloletý nemá možnosť prežívať pozitívnu skúsenosť zo vzájomnej kooperácie a komunikácie rodičov namiesto konfliktu. Otec zjavne výchovu svojho syna nezvládol, pretože nedisponoval dostatočnými rodičovskými zručnosťami k zvládaniu problémového syna. Možno práve preto, že výchovu maloletého si predstavoval naivne a jednoducho, k synovi bol benevolentnejší a maloletý ho začal viac uznávať ako matku, ktoré bola prísnejšia pri jeho výchove a viedla ho k režimu. Aktuálnym šetrením pomerov u matky dieťaťa a pohovorom s maloletým ako aj matkou bolo zistené, že celkovú atmosféru v rodine toho času vnímajú ako pokojnú, čo vplýva pozitívne na správanie sa a celkové prežívanie maloletého G..

13. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (zák. č. 161/2015 Z.z. § 34 Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d), g), f) CSP v spojení s § 62 ods. 1 zák. č. 162/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku - ďalej len CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre potvrdenie napadnutého uznesenia (§ 387 ods. 1 OSP).

14. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s prihliadnutím na skutočnosti osvedčené obsahom spisu, odôvodnenie preskúmaného uznesenia, odvolanie i vyjadrenia matky a procesného opatrovníka predostreté v odvolacom konaní, bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti odôvodňujúce nariadiť neodkladné opatrenie v zmysle návrhu otca na dočasné zverenie maloletého do jeho osobnej starostlivosti.

15. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. Podľa § 324 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie (ods. 1). Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd (ods. 2). Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (ods. 3).

17. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 pod písm. a) až h) zákon iba demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia za podmienok ustanovených osobitným predpisom môže súd nariadiť kontrolu dodržiavania neodkladným opatrením nariadenej povinnosti technickými prostriedkami.

18. Podľa § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327 (teda neodmietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia neobsahujúci predpísané náležitosti, alebo ako nezrozumiteľný alebo neurčitý), nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. Podľa ods. 2 o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm.

e) rozhodne súd do 24 hodín od doručenia návrhu. Podľa ods. 3 uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je súd povinný písomne vyhotoviť a odoslať.

19. V zmysle § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Podľa ods. 2 pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

20. V zmysle § 330 ods. 1 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Podľa ods. 2 ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

21. V zmysle § 331 ods. 1 CSP návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené. Podľa ods. 2 uznesenie o neodkladnom opatrení súd odošle najneskôr do troch dní od jeho vyhotovenia.

22. Podľa § 332 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

23. Podľa § 333 CSP neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené a podľa § 334 CSP súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

24. Podľa ustanovenia § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

25. Podľa ustanovenia § 365 ods. 2 CMP o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 24 hodín od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

26. Podľa ust. § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

27. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

28. V čl. 24 Charty základných práv Európskej únie ods. 2 je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Podľa ods. 3 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

29. V zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

30. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

31. Podľa čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

32. Podľa čl. 12 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

33. Prijatím Dohovoru o právach dieťaťa sa jednotlivé štáty zaviazali, že ich činnosť bude v súlade s najlepším záujmom dieťaťa a ostatnými článkami Dohovoru. Deti, na rozdiel od dospelých, nemajú možnosť za svoje práva bojovať, svoje práva uplatňovať a vyžadovať žiadnym legitímnym spôsobom, preto deti potrebujú ochranu a špeciálnu starostlivosť, akú dospelí nepotrebujú. V zmysle citovaných článkov Dohovoru aj maloleté dieťa má právo povedať svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a jeho názor musí byť braný vážne.

34. V zmysle čl. 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

35. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ust. § 24, § 25, § 26 sa použijú primerane.

36. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok... Podľa ods. 4 súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchovu a starostlivosť o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi.

37. Podľa cit. ustanovení CSP nariadenie neodkladného opatrenia v každom prípade v zmysle cit. § 325 ods. 1 CSP vyžaduje splnenie podmienky, že je daná potreba bezodkladne upraviť pomery (alebo danosť obavy, že exekúcia bude ohrozená).

38. Pritom platí, že v zmysle vyššie citovaných ustanovení Charty základných práv aj Dohovoru o právach dieťaťa, najlepší záujem dieťaťa je prioritným hľadiskom pri akomkoľvek rozhodovaní súdu vo veciach týkajúcich sa maloletých detí, teda aj pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia i keď to CMP už výslovne v § cit. ust. neuvádza.

39. Nariadením neodkladného opatrenia účastník nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí a zvyčajne pre krátkosť času ani nemôže zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí vždy byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Nariadenie neodkladného opatrenia v každom prípade podľa cit. § 325 ods. 1 CSP vyžaduje splnenie podmienky, že je daná potreba bezodkladne upraviť pomery (alebo danosť obavy, že exekúcia bude ohrozená). Takáto potreba je daná naliehavosťou

situácie, v ktorej vyčkávanie až na prípadné konečné rozhodnutie (vydané po riadne vykonanom dokazovaní) nemusí byť únosným, pretože by zdržanie spôsobené potrebou zachovania všetkých (vč. procesných) postupov v konaní o veci mohlo viesť k ujme, ktorú by neskôr šlo len ťažko (ak vôbec) odvrátiť. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je potom z uvedeného pohľadu prioritným záujmom vytvorenie, resp. za určitých okolností i obnovenie podmienok pre riadny a bezproblémový vývin dieťaťa. Tomuto cieľu je na jednej strane podriadená len obmedzená viazanosť súdu v konaniach návrhmi ich účastníkov (čo sa prejavuje v tom, že súd nemusí a často dosť dobre ani nemôže akceptovať práve riešenie problému predstreté tým či oným účastníkom konania, ale je povinný sa v tomto smere riadiť výlučne záujmom dieťaťa, na druhej strane i postup pri dokazovaní v takýchto konaniach. Tu totiž súd na rozdiel od tzv. sporového konania (ktoré je ovládané zásadou zodpovednosti strán za jeho výsledok a kde je tak v značnej miere na procesnej aktivite strán, čo sa v konaní preukáže a s akým výsledkom následne konanie skončí) je povinný i bez návrhu vykonávať všetky dôkazy potrebné na riadne objasnenie skutkového stavu bez ohľadu na to, či ich účastníci navrhli alebo či v tomto smere ostali nečinnými. I v rámci konaní začateľných aj bez návrhu (do ktorej skupiny patrí vo všeobecnosti skupina konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti a špecificky aj konkrétne konanie) však okrem toho treba vidieť nezanedbateľné rozdiely medzi konaním vo veci a konaním o neodkladných opatreniach. Hoci v konaní o neodkladnom opatrení postačuje na vydanie rozhodnutia (na rozdiel od konania vo veci samej) i len osvedčenie skutočností preň významných (kým v konaní o veci je naopak potrebným preukázanie spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti), táto výhoda však má aj svoju druhú stranu, ktorou je relatívne zvýšená miera zodpovednosti navrhovateľa neodkladného opatrenia najmä za osvedčenie nevyhnutnosti navrhovanej dočasnej úpravy pomerov. Je to tak i preto, že už krátkosť zákonom ustanovenej lehoty na nariadenie neodkladného opatrenia na základe návrhu účastníka, prakticky vylučuje akékoľvek podstatnejšie vloženie sa súdu do problému než to, že sa overí spoľahlivosť navrhovateľom predložených podkladov a ich dostatočnosť pre navrhované riešenie. Tým sa práve konanie o neodkladnom opatrení vydávanom na návrh v konaniach zahájiteľných i bez návrhu líši nielen od konania vo veci (kde vykonávanie dokazovania súdom bez ohľadu na aktivitu účastníkov spravidla poskytuje dostatočný priestor pre zistenie všetkých rozhodujúcich skutočností), ale aj od konania o prípadnom neodkladnom opatrení vydanom bez návrhu samotným súdom, v ktorom sa lehoty zhora neuplatnia.

40. Právna úprava neodkladného opatrenia v zmysle cit. § 365 ods. 1 CMP vo veciach ochrany maloletého dieťaťa zakotvuje, že ak sa maloleté dieťa ocitne bez akejkoľvek starostlivosti (ak dieťaťu nemá kto poskytnúť starostlivosť) alebo si to vyžaduje okamžitá ochrana jeho života, zdravia a priaznivého vývoja (ak ide o dieťa zanedbané, týrané a pod.), ak je tu dôvodná hrozba alebo narušenie, súd neodkladným opatrením nariadi, aby bolo maloleté dieťa dočasne zverené do starostlivosti fyzickej alebo právnickej osoby. V uznesení o nariadení neodkladného opatrenia súd určí konkrétnu osobu, do dočasnej starostlivosti ktorej sa zveruje maloleté dieťa (fyzická osoba, detský domov, krízové stredisko a pod.). Ustanovením § 365 Civilného mimosporového poriadku je zvýraznená osobitnosť a urgentnosť prípadov, v ktorých súd musí konať okamžite a nie je ani vylúčené konať aj na základe akéhokoľvek podnetu. Potreba zabezpečenia ochrany maloletého dieťaťa vyplýva aj z ustanovení zákona o rodine. Sleduje sa najmä záujem maloletého dieťaťa, ktorý bol ako zásada v citovanom paragrafe zakotvená prijatím zákona č. 175/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o rodine. V zmysle uvedenej zásady je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a podobne.

41. Obsahom spisu bol v danej veci osvedčený nasledovný skutkový stav:

42. Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky č.k. 15P/72/2015-75 zo dňa 21.9.2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 1.6.2016 a vykonateľnosť dňa 16.6.2016, bolo manželstvo rodičov maloletého rozvedené a upravený výkon práv a povinností rodičov k maloletému G. a H. na čas po rozvode tým, že bola schválená dohoda rodičov, v zmysle ktorej obe maloleté deti sa zverili do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na ich výživu 130,- Eur a 120,- Eur bežným výživným a na tvorbu ich úspor na každé z maloletých po 50,- Eur mesačne. Súd tiež rozhodol, že zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok budú obaja rodičia.

43. Okresný súd Nové Zámky uznesením č.k. 12P/77/2015-311 zo dňa 21.9.2017 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým matke maloletých uložil odovzdať maloletého G. do starostlivosti otca, počnúc dňom vykonateľnosti uznesenia. Súd zároveň zaviazal matku platiť výživné na maloletého G. vo výške 50,- Eur mesačne dňom vykonateľnosti uznesenia, pričom vo výroku uznesenia tiež uviedol, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Na základe tohto vykonateľného uznesenia sa dieťa od poslednej dekády od septembra 2017 nachádzalo v starostlivosti otca.

44. Na odvolanie matky Krajský súd v Nitre uznesením č.k. 5CoP/45/2017-335 zo dňa 28.11.2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňom 20.12.2017, napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V dôsledku tohto rozhodnutia zrušujúceho predchádzajúce uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia, nadobudol opäť účinnosť predchádzajúci rozsudok, ktorým bol maloletý G. zverený do osobnej starostlivosti matky. Otec maloletého uvádza, že práve z tohto dôvodu považoval za potrebné podať návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 365 CMP, lebo hrozilo, že dieťa prevezme matka napriek nesúhlasu maloletého. V priebehu odvolacieho konania sa ale situácia zmenila. Podľa osvedčeného po konflikte otca s maloletým po oboznámení sa s jeho polročným vysvedčením, otec matku vyzval, aby si prišla maloletého vyzdvihnúť, k čomu došlo dňa 2.2.2018. Podľa osvedčeného od tohto dátumu sa dieťa fakticky nachádza u matky v spoločnej domácnosti so svojím bratom a starou matkou zo strany matky, kde má podľa zistení procesného opatrovníka vytvorené všetky podmienky pre vývoj a výchovu. Podľa osvedčeného aktuálne dieťa chce zostať u matky, nechce sa vrátiť naspäť k otcovi. Podľa názoru procesného opatrovníka pritom otec zjavne výchovu syna dlhodobo s problémovým správaním nezvládol. Od 2.2.2018, odkedy sa dieťa nachádza u matky, sa plne začlenilo do školského procesu v novej škole, opäť navštevuje futbal, matka sa mu venuje. Otec naopak sa podľa osvedčeného s dieťaťom nekontaktuje, naopak vyzval ho, aby sa mu prestalo ozývať s tým, že už nemá ani jedného syna.

45. Posúdiac vyššie popísané osvedčené skutkové okolnosti daného prípadu, posúdiac ich podľa vyššie citovaných zákonných ustanovení, odvolací súd je toho názoru, že záver súdu prvej inštancie v preskúvanom uznesení, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 365 CMP, keďže v čase podania návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a rozhodovania súdu prvej inštancie maloletý G. nebol bez akejkoľvek starostlivosti, ani jeho život, zdravie a priaznivý vývoj neboli žiadnym spôsobom vážne ohrozené a narušené, v dôsledku čoho neboli splnené základné zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 365 ods. 1 CMP ako sa toho otec návrhom domáhal, bol správny

46. Na druhej strane je potrebné prisvedčiť argumentácii otca v podanom odvolaní, že súd sa mal zaoberať i tým, či nie sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia vo veci osobnej starostlivosti o maloletého podľa iných ustanovení Civilného mimosporového poriadku konkrétne podľa cit. § 367. Podľa konštantnej súdnej judikatúry súdy totiž nie sú viazané právnu kvalifikáciou uplatnenou účastníkom či stranou v podanom návrhu. Súd ale túto situáciu riešil tak, že krátko po vydaní preskúvaného uznesenia vydal vo veci uznesenie 10PPOm/1/2018-31 zo dňa 23.1.2018, ktorým okrem iného z úradnej povinnosti ex offo si začal konanie o nariadenie neodkladného opatrenia o zverenie maloletého, v ktorom konaní sa bude zaoberať naplnením zákonných podmienok pre nariadenie takéhoto neodkladného opatrenia.

47. Vzhľadom na situáciu, ktorá takto vznikla, už nebolo dôvodným, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, keď nezohľadnil iné pre nariadenie neodkladného opatrenia do úvahy prichádzajúce ustanovenia CMP, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom by bol tento nedostatok odstránený. Vyššie citovaným právoplatným uznesením okresného súdu už totiž bolo z úradnej povinnosti bez návrhu začaté konanie o nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia maloletého G. do osobnej starostlivosti rodiča.

48. Odhliadnuc od toho v danom prípade v priebehu odvolacieho konania došlo k podstatným zmenám skutkových okolností, tým, že maloletý, na základe konsenzu oboch rodičov aj vôle samotného dieťaťa, sa od 2.2.2018 nachádza naspäť v osobnej starostlivosti matky. Napriek tomu otec mal. na podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia trval, hoci svoj postoj rozumnými argumentmi nevysvetlil. Za vyššie popísaných okolností bolo nesporne v rozpore so záujmami, ale aj s prejavenu vôľou maloletého G., ktorého záujem musí byť prvoradým hľadiskom pri posudzovaní danej veci, aby bolo rozhodnuté, že sa neodkladným opatrením zveruje naspäť do osobnej starostlivosti otca.

49. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, potom odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie s použitím ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vo výroku vecne správne.

50. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov nárok na ich náhradu nepriznal.

51. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).